

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

สมมติฐานการศึกษา

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความรับผิดชอบของครู การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง การได้รับความร่วมมือจากนักเรียน การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ที่ดีของทีมงานจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21
2. รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย ระบบบริหารจัดการ การคัดกรองนักเรียน การติดต่อสื่อสาร การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการประเมินผล
3. ประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล และค่าประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความรับผิดชอบของครู การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง การได้รับความร่วมมือจากนักเรียน การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ที่ดีของทีมงาน ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ส่งผลต่อโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความรับผิดชอบของครูส่งผลต่อ โรงเรียนขนาดกลาง และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อ โรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านความจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ระหว่าง .759 พหุคูณได้ร้อยละ 56.7 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.068 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ $Y' = 1.840 + 0.546X_5$ เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z'_y = 0.759 Z_{x_5}$

2. รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 เป็นรูปแบบ CSISE ที่เน้นกระบวนการเพิ่มความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

2.1 C (Control) คือ ระบบบริหารจัดการประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) การกำหนดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง 3) พัฒนาบุคลากร และ 4) การสนับสนุนของหน่วยงาน

2.2 S (Screening student) การคัดกรองนักเรียนประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนบุคคล โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และเยี่ยมบ้าน แล้ววิเคราะห์ความถนัด ความสามารถ ชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพ และคุณภาพชีวิต 2) การคัดกรองนักเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา แล้วจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนแต่ละคน

2.3 I (Interaction) การติดต่อสื่อสารประกอบด้วย 1) ทิศทางการสื่อสารแบบผสมผสานหลายทิศทาง 2) ช่วงเวลาการสื่อสาร ก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน และ 3) การสื่อสารหลายรูปแบบ

2.4 S (Student care) การดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา ได้แก่ ส่งเสริมการพัฒนา การแข่งขัน หรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จัดสอนเสริม การฝึกทักษะการอ่าน และการเขียน โดยครูภาษาไทยและการฝึกการอ่านและการเขียนเป็นรายบุคคล โดยครูอาสาสมัคร และกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนพิเศษและกลุ่มปกติ กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา หากนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีพฤติกรรมดีขึ้นจะได้เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา และกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและความฉลาดทางอารมณ์ หากพฤติกรรมไม่ดีขึ้นนักเรียนจะได้รับการส่งต่อไปยังงานอื่นภายในสถานศึกษา หรือไปยังหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของผู้ปกครองในกรณีที่เป็น

2.5 E (Evaluation) การประเมินผล ประกอบด้วย 1) การประเมินผลระหว่างการทำกิจกรรมและการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม 2) การรายงานผล

3. ประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีระดับประสิทธิผลมาก ก่อนใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะมีระดับประสิทธิผลปานกลางเมื่อพิจารณาว่าด้านนักเรียนรายด้านย่อยนักเรียนทุกคนได้รับการพิทักษ์คุ้มครองและดูแลอย่างทั่วถึงจะมีระดับ ประสิทธิภาพ ปานกลาง ก่อนใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะมีระดับประสิทธิผล ปานกลางส่วนข้ออื่น ๆ จะมีระดับประสิทธิผลหลังการใช้อยู่ในระดับมาก และก่อนการใช้รูปแบบ จะมีระดับปานกลาง

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เรื่อง เรื่องการพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1 ระยะที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้แก่ การได้รับความร่วมมือจากนักเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย

จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่หลักสูตร มุ่งหวังไว้ นั้น ต้องผ่านกระบวนการทางการศึกษา ที่โรงเรียนต้องดำเนินการทั้งด้านการพัฒนา ส่งเสริมพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิด จากพฤติกรรมอื่นไม่พึงประสงค์ด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษา ธิการ, 2552 : 13,17-20) เพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว นอกจากจะส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลในเชิงบวกแล้ว ยังส่งผล กระทบในทางลบด้วย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการติดเกมส์ ปัญหาทางเพศ ท้องไม่พร้อม ความเครียด ความวิตกกังวล การปรับตัวไม่เหมาะสม ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ปัญหา ด้านการเรียนรู้ หรือปัญหาอื่น ๆ ส่งผลเสียต่อสุขภาพกายสุขภาพจิต ในการที่จะพัฒนาหรือ ส่งเสริมผู้เรียน และแก้ปัญหาเหล่านี้ในนักเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจาก ตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย การบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการจัดหาปัจจัยด้านต่างๆ กระบวนการคิดและการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและจุดเด่นที่ต้องการพัฒนา หรือส่งเสริม โดยเฉพาะ โรงเรียนที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยครูที่ปรึกษาที่ต้องทำ หน้าที่ประสานงานระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากผลการวิจัยจึงอภิปรายได้ว่าการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสำหรับนักเรียนแล้ว นอกจากจะเกี่ยวข้องกับนักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนแล้วยังจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นตามสภาพการคัดกรองนักเรียน แล้วจะทำการดำเนินการส่งต่อในกรณีที่เกินกำลังที่โรงเรียนจะสามารถดำเนินการได้ ประกอบด้วยหลายหน่วยงานที่มีกรอบงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่งานสุขภาพจิต ชุมชนของโรงพยาบาลมีการส่งเสริมสุขภาพจิตสำหรับนักเรียน เช่น ทักษะชีวิต ความฉลาดทาง อารมณ์ มีการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มเสี่ยง เช่น การคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต มีการ ให้คำปรึกษาในกลุ่มที่มีปัญหา ดำรงไว้บทบาทในการป้องกันนักเรียนที่จะนำไปสู่การเป็นกลุ่ม เสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มี ปัญหา ศึกษาวิเคราะห์มีบทบาทในการนิเทศและให้คำปรึกษาแก่ครู ใน โรงเรียนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 5) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ไว้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึง

ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือ จากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน การอบรมให้ความรู้และทักษะรวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอมีกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ การรู้จักนักเรียนรายบุคคลการคัดกรองนักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนและการส่งต่อต้องมีผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ตามขั้นตอนและกระบวนการที่ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะช่วยให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับธงชาติ วงษ์สวรรค์ (2552 : 115) กล่าวว่าการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน อีกทั้งจะต้องประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนและหน่วยงานอื่นภายนอกอย่างใกล้ชิด เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสอดคล้องกับ Dusoe. (2000 : 4184 -A) ได้ศึกษาการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อความเสี่ยงและการป้องกันวัยรุ่นที่มีพ่อแม่ดื่มสุราพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงที่มีพ่อแม่ดื่มแอลกอฮอล์มีการใช้สารเสพติดสูงกว่าเด็กในกลุ่มปกติและในครอบครัวที่พ่อแม่ดื่มแอลกอฮอล์มีการศึกษาน้อยและไม่มีการป้องกันดังนั้นการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงส่งผลต่อประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้

2 รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรประกอบด้วย ระบบบริหารจัดการการคัดกรองการติดต่อสื่อสารการดูแลช่วยเหลือนักเรียนการประเมินผล โดยมีผลจากการประชุมสัมมนา จนได้รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบ CSISE ได้แก่ 1) Control (I) คือ ระบบบริหารจัดการการจัดระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน จัดให้มีโครงสร้างขององค์กรในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มี

การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา มีแผนการดำเนินงาน ที่มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการ จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดกลยุทธ์ เป้าหมายและตัวชี้วัดให้ชัดเจน กำหนดแผน/โครงการและกิจกรรมและ จัดให้มีการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล 2) Screening Student (S) คือ การคัดกรองนักเรียนมีการจัดให้มีระบบการคัดกรองนักเรียนทำทะเบียนนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ รายคน เพื่อใช้ประกอบในการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล 3) Interception (I) คือการติดต่อสื่อสาร มีการกำหนดแนวทางในการติดต่อสื่อสาร โดยกำหนดให้มีการติดต่อสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน คือ โรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกขั้นตอนการดำเนินงาน ด้วยสื่อแบบต่างๆ มีการสื่อสารในระหว่างการดำเนินงาน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง คือ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ส่วนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องก็ให้สื่อสารตามโอกาสหลาย ๆ ด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหา และการรายงานผล 4) Student Care (S) คือการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นขั้นตอนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนตามแผนที่วางไว้ คือจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามสภาพของกลุ่มนักเรียน ได้แก่กลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ประเมินผลระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน และ 5) Evaluation (E) คือการประเมินผลการประเมินผลมีการกำหนดแผนการประเมินผลการดำเนินงานในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมทุกระดับทำการวัดและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรมและประเมินผลในภาพรวมของการดำเนินงานสรุปและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ในการพัฒนารูปแบบนี้มีการใช้เทคนิคการมีส่วนร่วม การพัฒนารูปแบบ เทคนิคการทำงานแบบ PDCA การคิดเชิงระบบ และการทำงานเป็นทีม เข้ามาประกอบในการพัฒนารูปแบบ จึงส่งผลให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกพงษ์ วรรณพงษ์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีชื่อว่า “CHIGE Model” ประกอบด้วยในการดำเนินงาน จำนวน 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริหารจัดการ (C : Controlling) 2) การเยี่ยมบ้านนักเรียน (H : Home visiting) 3) การสื่อสารข้อมูล (I : Information) 4) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน (G : Giving Care) และ 5) การประเมินผล (E : Evaluation) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีประสิทธิภาพ ครูที่ปรึกษามีสมรรถภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ครูที่ปรึกษาเห็นด้วยต่อ

การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดูแลช่วยนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ Goodman, *et. al.* (2003 : 11178 – Abstract) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจเยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครองนักเรียน ครู เพื่อเยาวชน พบว่าความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและเป็นการแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล มีเหตุจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง พวกซึมเศร้า และพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคลถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจที่ความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อเยาวชนสอดคล้องกับ Biddle. (2009 : 124) อธิบายว่านักเรียนที่ชอบและเข้าร่วม โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากความคิดฆ่าตัวตาย การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียนลดลง จากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่นๆ ทำให้สามารถทำนายรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้ และพบว่า รูปแบบการบริการที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติสูงขึ้น สอดคล้องกับ Muchado. (2003 : 2800) ที่ศึกษาการรับรู้สำหรับการให้บริการแนะแนวในโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีความกังวลในเรื่องการสอบตกและการได้รับคัดเลือกเข้าทำงานที่ดี และวิธีที่เขาได้รับการปฏิบัติชอบ และนักเรียนรู้สึกไม่มั่นคงต่อการกระทำที่ไม่เหมาะสมทุกชนิด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องการบริการช่วยเหลือจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญได้ คือปัญหาด้านวินัยนักเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความต้องการของนักเรียน ได้แก่ การจัดองค์กร กระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้เป็นระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาได้แล้วเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง วางกรอบปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้แก้ไขตามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีกฎระเบียบในการลงโทษนักเรียนในเชิงบวก ไม่ใช่จับผิดแต่เป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนให้นักเรียน ได้แก้ไขตามพฤติกรรมของตนเอง นอกจากนี้พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีส่วนทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนแปลง เมื่อทำการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบ CSISE ที่เน้น กระบวนการคิดเชิงระบบการระดมความคิด การมีส่วนร่วมของบุคคลหรือ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการส่งเสริมให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่คลอบคลุม เป็นระบบและเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบCSISE

ประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบ CSISE ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ความสัมพันธ์ของภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานงานกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องถึงแม้ว่าจะมีการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานนอกสถานศึกษาแล้วก็ตาม เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นก็สามารถกลับเข้ามาเรียนต่อจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีครูที่ปรึกษาดูแลต่อเนื่องร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่า โรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนช่วงชั้นในช่วงชั้นที่ 3 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชงชาติ วงษ์สวรรค์ (2552 : 165) ได้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและทำการประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของ Stuffle Beam. (1981 ; อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545 : 178-180) ในด้านประโยชน์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานจริง ด้านความเหมาะสม ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง พบว่าประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายจากการทดลองในรอบที่ 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการทดลองใช้ในรอบที่ 1 เกือบทุกตัวชี้วัด นั้นแสดงว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นจากการดำเนินงานในรอบที่ 2 สอดคล้องกับ Williams. (2008 : 98) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเชื่อมต่อกับสุขภาพของเยาวชนพบว่า มีความแตกต่างกัน

ในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และความแตกต่างกันนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผลและยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสอดคล้องกับ Kosse. (2007 : 217) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผลคะแนนเฉลี่ยด้านความสมบูรณ์ในภาพรวมแสดงให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลในส่วนของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พบว่าการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลกระทบในด้านบวกต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน กล่าวคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 23 ของความแปรปรวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในด้านบวกระหว่างความสมบูรณ์ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและการจัดอันดับความสำคัญให้กับองค์ประกอบด้านการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน จากองค์ประกอบที่มีทั้งหมด 8 ด้าน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบ CSISE ส่งผลให้ประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นได้

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ระดับประสิทธิผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลให้มากขึ้นทั้งด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านคุณภาพนักเรียน

3.1.2 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มากขึ้น

3.3.3 สำหรับ โรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติโดยตรงควรนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และปรับการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน ความมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จและประสิทธิผลของการดำเนินงาน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในด้านอื่น ๆ

3.2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY